

Clár

Is Maith Liom an Leabhar Seo		2
Céim 11		
An Traein a d'imigh	*freagraí cearta a roghnú*	3
An Bus Mara	*scéal a chur san ord ceart, pictiúir a mheaitseáil*	4–5
Rás Búmaraing	*lipéad a chur ar phictiúr, ceisteanna a fhreagairt*	6
Ar an Traein	*ceisteanna a fhreagairt*	7
An Búmarang	*fíricí a aimsiú*	8
Bó sa Chrann	*bolgáin chainte a scríobh*	9
Céim 12		
Damhsa na Gréine	*scéal a chur in ord, pictiúir a mheaitseáil*	10–11
Tá an Ghrian ag Imeacht	*tabhairt chun cuimhne, bolgáin chainte a scríobh*	12
An Lá a Thit an Ghrian Amach as an Spéir	*cloze séimeantach/comhréireach*	13
Urú	*innéacs a chríochnú, fíric a aimsiú*	14
An Samhradh agus an Gheimhreadh	*abairtí a chríochnú*	15
Mar a Cheap Coinín an Ghrian	*ceart nó mícheart*	16
Déan Tuar Ceatha	*treoracha a scríobh*	17
Céim 13		
Cian agus a Chasúr	*an aimsir cheart a úsáid*	18
Diarmaid agus an Dragan	*tabhairt chun cuimhne, bolgáin chainte a scríobh*	19
Dáire agus Mamó	*scéal a chur in ord*	20–21
Mo Leabhar Féin	*roinnt fíricí a scríobh, roinnt pictiúr a dhéanamh*	22
Súil ar do Chorp	*clár a úsáid*	23
Turas Eoin	*lipéid a chur ar léarscáil*	24
Céim 14		
An Bronntanas Lá Breithe	*tabhairt chun cuimhne, poncaíocht a chur in abairtí*	25
Cluiche Liathróide	*cloze séimeantach/comhréireach*	26
An Teach Beag Donn	*túslitreacha agus cumaisc a scríobh*	27
Cé hIad na Carachtair?	*leideanna a mheaitseáil le carachtair*	28
Bia Blasta	*treoracha a thabhairt*	29
Bronntanas don Nathair	*dráma a athinsint mar scéal*	30
Brioscaí Beo	*crosfhocal*	31
Céim 15		
An tArracht	*ceart nó mícheart*	32
Ag Tabhairt Aire do Labhraí	*bolgáin chainte a scríobh*	33
Leaba agus Bricfeasta	*freagraí cearta a roghnú*	34
Cat sa Chistin	*ceisteanna a fhreagairt, túslitreacha agus cumaisc a scríobh*	35
Luchóga ar Scoil	*clár a úsáid*	36
Lucaí Luchóg	*cairt a dhéanamh*	37

Ainm _____ Dáta _____

Is é seo an leabhar is fearr liom _____

_____

_____

_____

Is maith liom é mar _____

_____

_____

_____

Is é seo an chuid is fearr liom.

11

An Traein a d'imigh

Ainm _____ Dáta _____

Cuir (ciorcal) thart ar an fhreagra cheart.

Arsa an bhó ...
- gliogar gliogar
- mú-mú

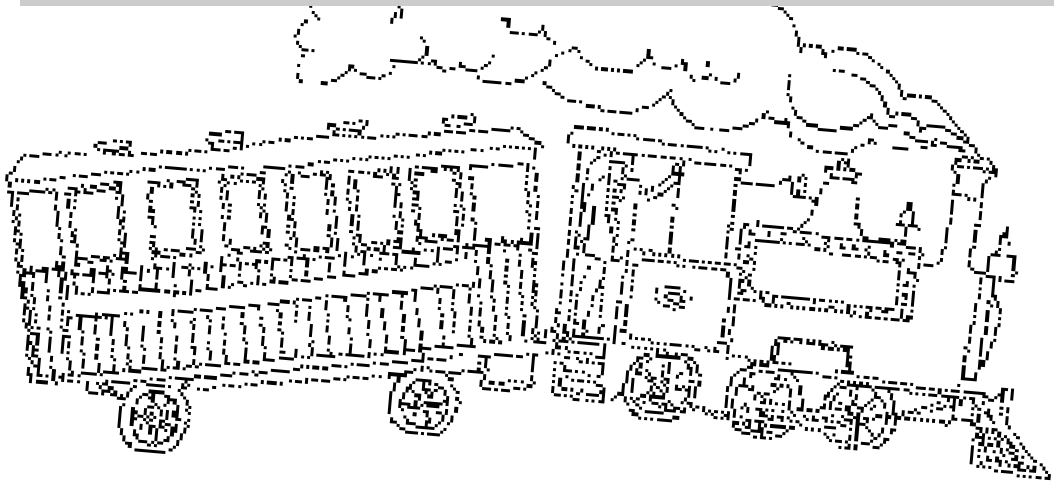
Arsa an mhuc ...
- mú-mú
- óinc-óinc

Arsa an chaora ...
- óinc-óinc
- méé-méé

Arsa an tiománaí traenach ...
- "An bhfaca tú mo thraein?"
- "Tá ocras orm."

Arsa cailín darb ainm Róise ...
- "Chuaigh sí ar ais chuig an stáisiún."
- "Tháinig sí isteach sa teach."

Déan pictiúr de gach carachtar ar an traein.

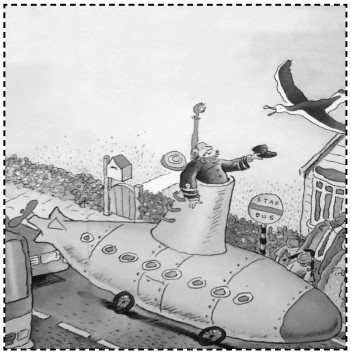
11 An Bus Mara

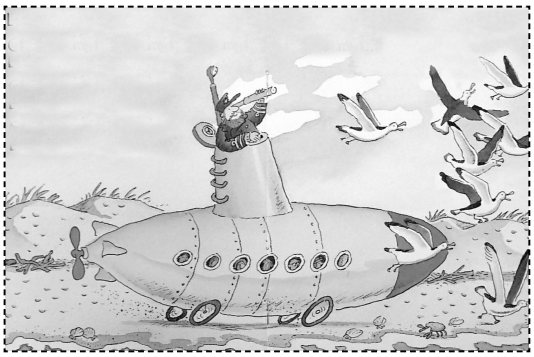
Ainm _____ Dáta _____

Gearr amach na pictiúir agus greamaigh ar phíosa páipéir iad le scéal *An Bus Mara* a insint.

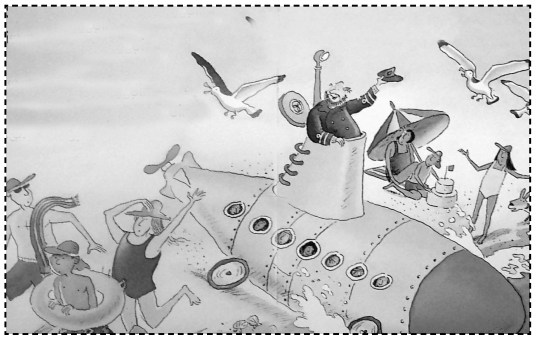
1.

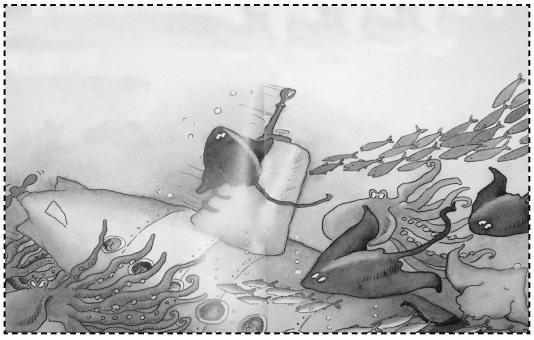
2.

3.

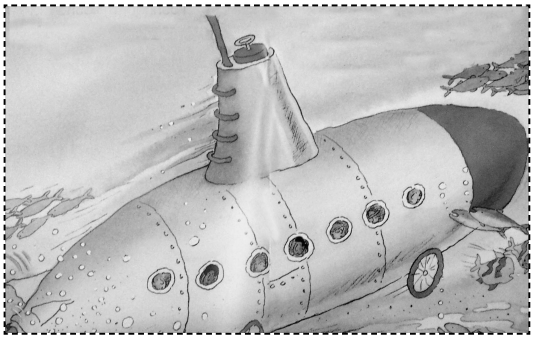
4.

5.

6.

7.

8.

11

An Bus Mara

Ainm _____ Dáta _____

Gearr amach na habairtí. Cuir leis na pictiúir chearta iad. Úsáid an leabhar le cuidiú leat.

Bhí daoine ag amharc
ar an Chaptaen Ó Floinn.
Ba mhaith leo dul ar thuras
sa bhus mara leis.

Splais! Chuaigh an bus
mara isteach san uisce.
"Níor mhaith linn bheith
fliuch!" a scairt na daoine.

Chuaigh an bus mara
amach ar an ghaineamh.
"Tá seo ar fheabhas!"
a scairt na daoine.

Bhuail an bus mara
grinneall na farraige.
"Imigh leat," arsa na héisc
agus bolgáin ina mbéal acu.
"Is linne an fharraige seo."

Bhí an bus mara ag
luascadh agus ag longadán.
"Stad! Stad!"
a scairt na daoine.

Chuaigh an bus mara isteach
san fharraige. Chuaigh sé
Síos,
síos,
síos.

Nuair a chuaigh an bus
mara ar ais chuig an trá,
d'imigh na daoine leo.

Thosaigh an bus mara
ag dul suas. Chuaigh sé
suas, suas.
suas,

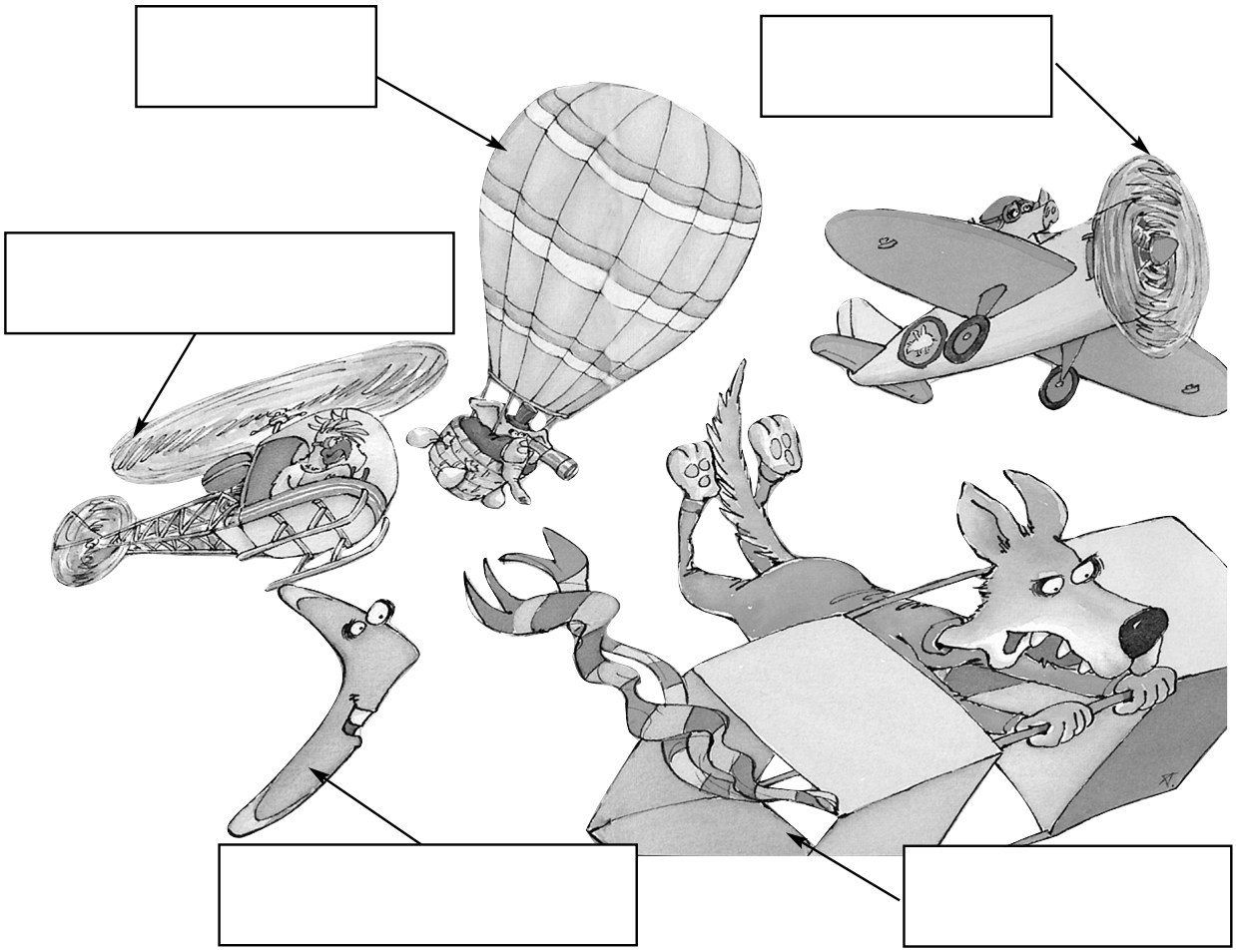
11

Rás Búmaraing

Ainm _____ Dáta _____

eitleán	búmarang	héileacaptar	eitleog	balún

Cad é a bhuail tuar ceatha?

_____

Cad é a bhí ar seachrán?

_____

Cad é a bhain an rás?

_____

Cad chuige ar bhain sé?

_____

Ainm _____ Dáta _____

Cad é a fheiceann tú agus tú ag dul tríd an chathair?

_____

_____

Cad é a fheiceann tú agus tú amuigh faoin tuath?

_____

_____

Cad é a fheiceann tú agus tú ag dul anonn an droichead?

_____

_____

Cad é a fheiceann tú agus tú ag dul isteach i dtollán?

_____

_____

11

An Búmarang

Ainm _____ Dáta _____

Úsáid an leabhar

le cuidiú leat.
Cén leathanach ar a bhfuil an t-eolas seo?

D'úsáid siad búmaraing don tseilg. Leathanach _____

Déantar an chuid is mó de na búmaraing as adhmad. Leathanach _____

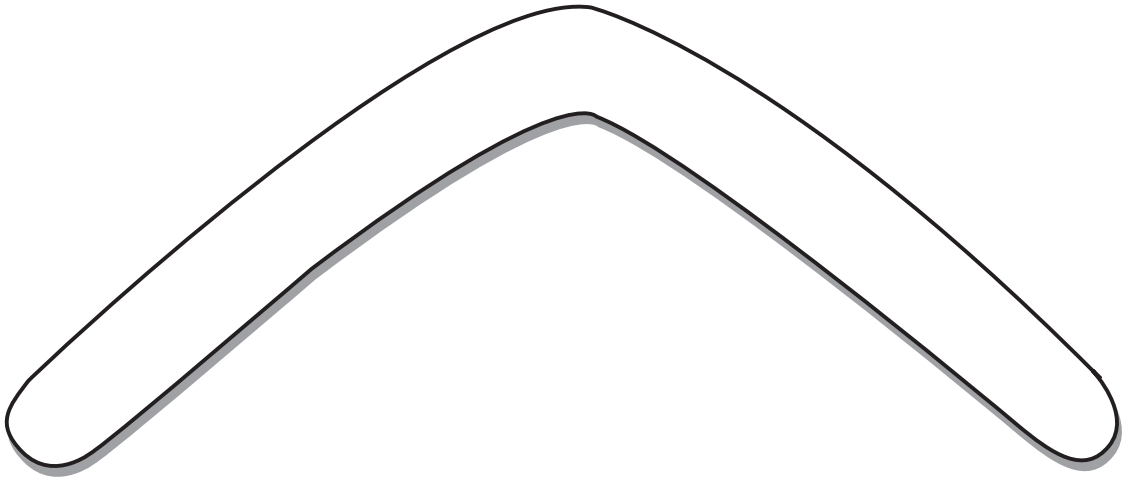
In amanna d'úsáid siad búmaraing mar airm. Leathanach _____

Tá na búmaraing in úsáid ag muintir na hAstráile leis na mílte bliain. Leathanach _____

Thig leat búmaraing a chaitheamh. In amanna tagann siad ar ais chugat. Leathanach _____

In amanna bíonn patrúin ar bhúmaraing. Leathanach _____

Déan patrún ar an bhúmarang seo.

Ainm _____ Dáta _____

Cad é a dúirt gach duine leis an bhó sa chrann?

12 Damhsa na Gréine Ainm _____ Dáta _____

Gearr amach na pictiúir. Greamaigh ar phíosa páipéir iad le scéal *Damhsa na Gréine* a insint.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

12

Damhsa na Gréine Ainm _____ Dáta _____

Meaitseáil na habairtí leis na pictiúir le scéal *Damhsa na Gréine* a insint.

Damhsa ag an gheata.

Damhsa sa ghairdín.

Damhsa faoin chrann.

Damhsa síos an cnoc.
Damhsa leis an ghrian.

Tá an ghrian ag an fhuinneog go luath inniu. Ba mhaith liom éirí agus damhsa a dhéanamh.

Tá mé sa teach anois. Tá mé i mo shuí. Tá an ghrian ann go fóill, ní dhéanann sí a scíth!

Tá mé ag déanamh damhsa! Tá an ghrian i mo mhéara, tá an ghrian gach áit!

Tá an ghrian ar an tábla. Tá sí ag damhsa agus ag damhsa agus ag damhsa léi.

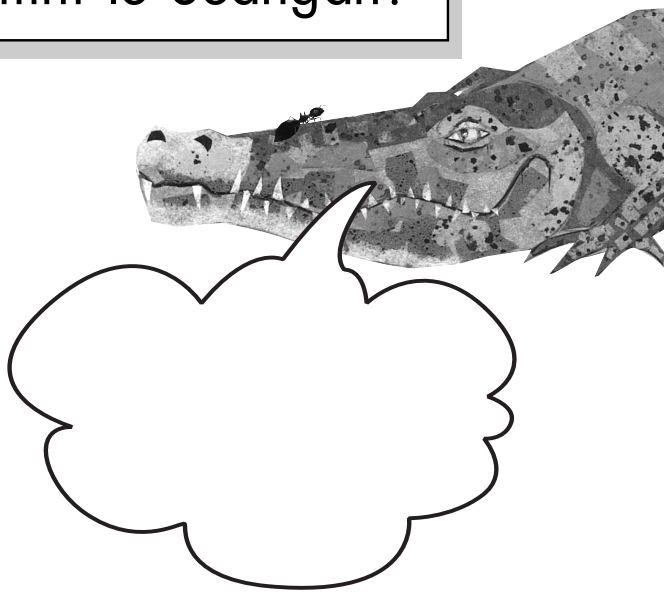
12 Tá an Ghrian ag Imeacht

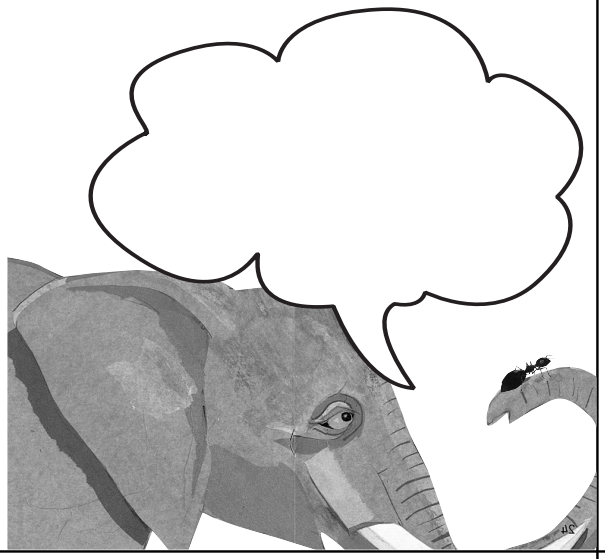

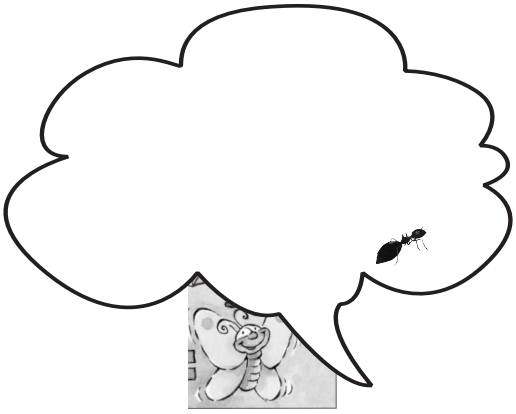
Ainm _____ Dáta _____

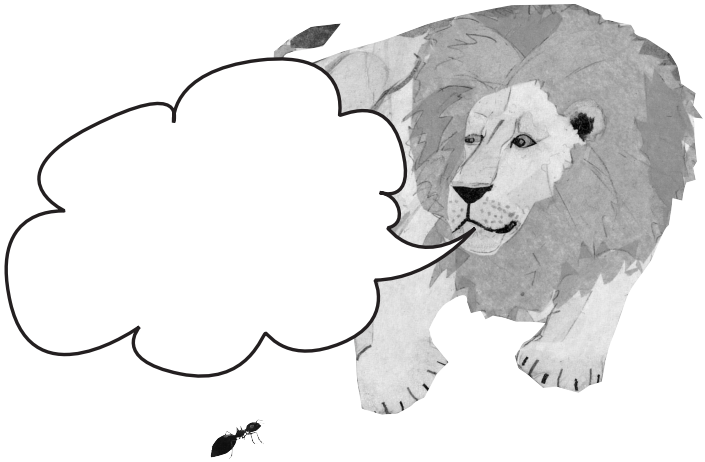
Cad é a dúirt gach ainmhí le Seangán?

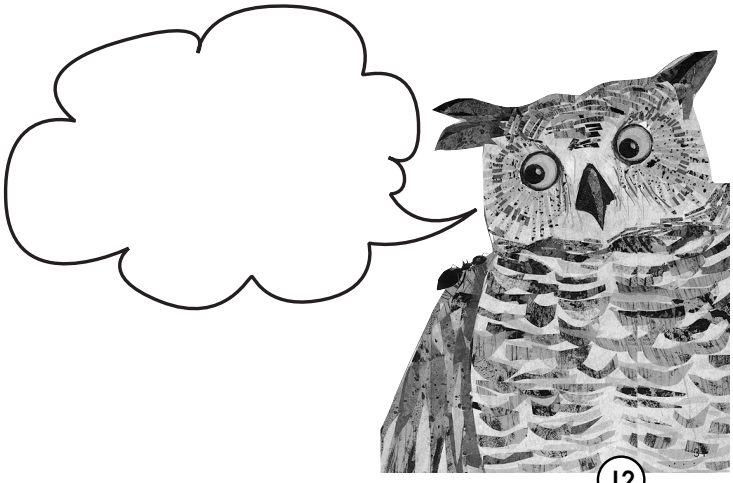

12 An Lá a Thit an Ghrian Amach as an Spéir

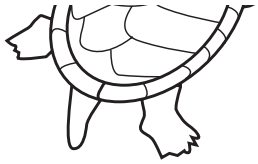
Ainm _____ Dáta _____

arsa	mé	crann	bealach	amach	le	sa

Lá amháin, thit cnó cócó amach as _____ .
Bhuail sé Turtar ___ cheann.

"Ó!" _____ Turtar. "Cad é a tharla?"

Tháinig Moncaí an _____.

"Thit an ghrian _____ as an spéir.

Bhuail sé sa cheann ____ ."

arsa Turtar ___ Moncaí.

Eilifint	Pearóid	Srónbheannach	Moncaí	Turtar

Cén t-ainmhí ar bhuail cnó cócó sa cheann é?_____

Cén t-ainmhí nach raibh ábalta an ghrian a fheiceáil? _____

Cén t-ainmhí a d'eitil leis? _____

Cén t-ainmhí a chonaic eilifint? _____

Cén t-ainmhí a dúirt, "Sin í an ghrian. Bhí sí taobh thiar de scamall"?_____

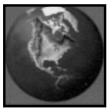
12

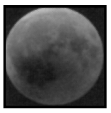
Urú

Ainm _____ Dáta _____

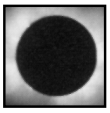
Scríobh isteach uimhreacha na leathanach ar a bhfuil na focail seo san innéacs. Úsáid an leabhar le cuidiú leat.

Innéacs

 An Domhan

 Urú gealaí

 An ghealach

 Urú gréine

 An ghrian

Scríobh fíric amháin a d'fhoghlaim tú ón leabhar seo.

_____

_____

_____

_____

_____

Léigh mé an fhíric seo ar leathanach ____ .

12 An Samhradh agus an Geimhreadh

Ainm _____ Dáta _____

Críochnaigh na habairtí a théann le gach pictiúr.

Nuair a d'amharc Yhi
ar an talamh lena
súile órga, _____

_____

_____

_____

Nuair a d'amharc Yhi
sa dorchadas lena
súile órga, _____

_____

_____

_____

Nuair a d'amharc Yhi
ar na sléibhte lena
súile órga, _____

_____

_____

_____

Arsa Yhi, "Sa samhradh,

_____

_____

_____

_____

12 Mar a Cheap Coinín an Ghrian

Ainm _____ Dáta _____

✓ Ceart nó Mícheart

	Ceart	Mícheart
Dúirt Coinín lena mhamó, "Tá mé ag imeacht liom ag seilg."		
Bhí Coinín ina chónaí lena mhamó.		
Chonaic Coinín roinnt lorg cos a bhí beag bídeach.		
Bhí eagla ar Choinín nuair a chonaic sé na loirg cos.		
Rinne Mamó eangach dhraíochta do Choinín.		
Chuir Coinín an eangach san uisce.		
Bhí eagla ar Choinín agus ar a mhamó nuair a chonaic siad an rud a bhí san eangach.		
Cheap Coinin an ghealach.		
Ghearr Coinín an eangach le scian.		
Dhóigh an ghrian droim Choinín.		

12

Déan Tuar Ceatha

Ainm _____ Dáta _____

Cad é mar a dhéanann tú tuar ceatha?
Úsáid an leabhar le cuidiú leat.

Úsáid na rudaí seo._____

_____

1. _____

_____

2._____

_____

3. _____

_____

4. _____

_____

_____

_____

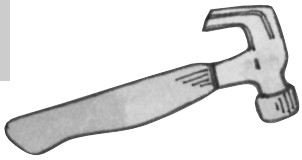
_____

13 Cian agus a Chasúr

Ainm _____ Dáta _____

Roghnaigh an focal ceart.

Cuidigh	Chuidigh	Cuidíonn

_____ Cian agus a chasúr le Daidí.

cóirigh	chóirigh	cóiriú

Nuair a _____ Daideo an sconsa,
chuidigh Cian agus a chasúr leis.

Druid	Dhruid	Druidim

_____ Cian an doras.

buail	bhuail	bualadh

"Thig leat bheith ag _____ leat istigh anseo."
arsa Mamaí. Dhruid Cian an doras.
Bhuail sé agus _____ sé agus _____ sé leis.

Tarraing	Tharraing	Tarraingt

_____ Mamaí ar an doras.

13 Diarmaid agus an Dragan

Ainm _____ Dáta _____

Cad é atá gach duine a rá sna pictiúir?

13

Dáire agus Mamó

Ainm _____ Dáta _____

Gearr amach na pictiúir. Greamaigh ar phíosa páipéir iad le scéal *Dáire agus Mamó* a insint.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

13

Dáire agus Mamó

Ainm _____ Dáta _____

Meaitseáil na habairtí leis na pictiúir le scéal *Dáire agus Mamó* a insint.

Bíonn craic mhaith ag Dáire le Mamó. Tá Mamó maith ag imirt cluichí.

Bhí rásaí ag Dáire agus ag Mamó. Rith siad thart ar an tolg, faoin tábla agus síos an halla.

Chuaigh Dáire i bhfolach. "Is ollphéist mé!" a bhéic sé.

Thóg Mamó Dáire agus a bhréagáin amach as an chliabhán. Chuaigh Mamó isteach sa chliabhán.

Lá amháin, bhí Mamó ag cniotáil ach ba mhaith le Dáire cluichí a imirt.

Chuir Mamó Dáire ina chliabhán lena bhréagáin. Chaoin sé agus chaoin sé.

13

Mo Leabhar Féin

Ainm _____ Dáta _____

Scríobh i ngach bosca.
Déan roinnt pictiúr beag.

Mé Féin

Is mise _____ .

Is é _____ mo lá breithe.

Tá mé _____ d'aois.

Tá mo chuid gruaige _____ agus tá mo shúile _____ .

Mo Theaghlach

Mo Chairde

Mo Chaithimh Aimsire

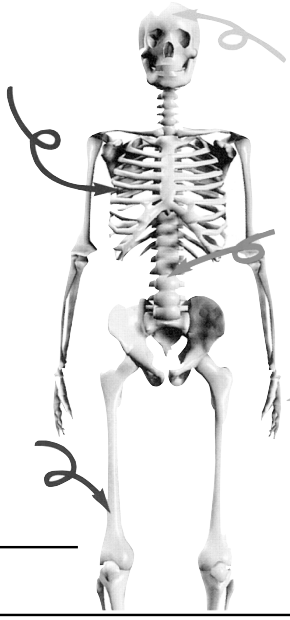
13

Súil ar do Chorp

Ainm _____ Dáta _____

Scríobh teidil na caibidle agus an leathanach ar a bhfuil na fíricí seo. Úsáid an clár le cuidiú leat.

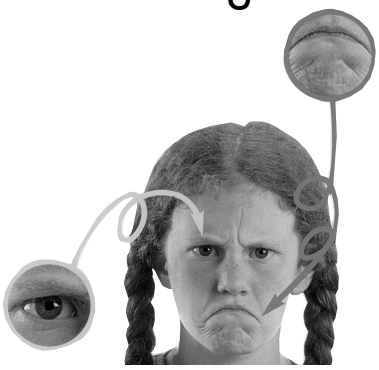
1. Tá cuid mhór cnámh i do chorp.

Leathanach ____

2. Cuidíonn na matáin leat d'aghaidh a bhogadh.

Leathanach ____

3. Níl lorg méire ná lorg laidhre s'agatsa ag duine ar bith eile.

Leathanach ____

4. Tá na milliúin ribe gruaige ar do chorp. Tá cuid acu gairid agus tá cuid acu fada.

Leathanach ____

13

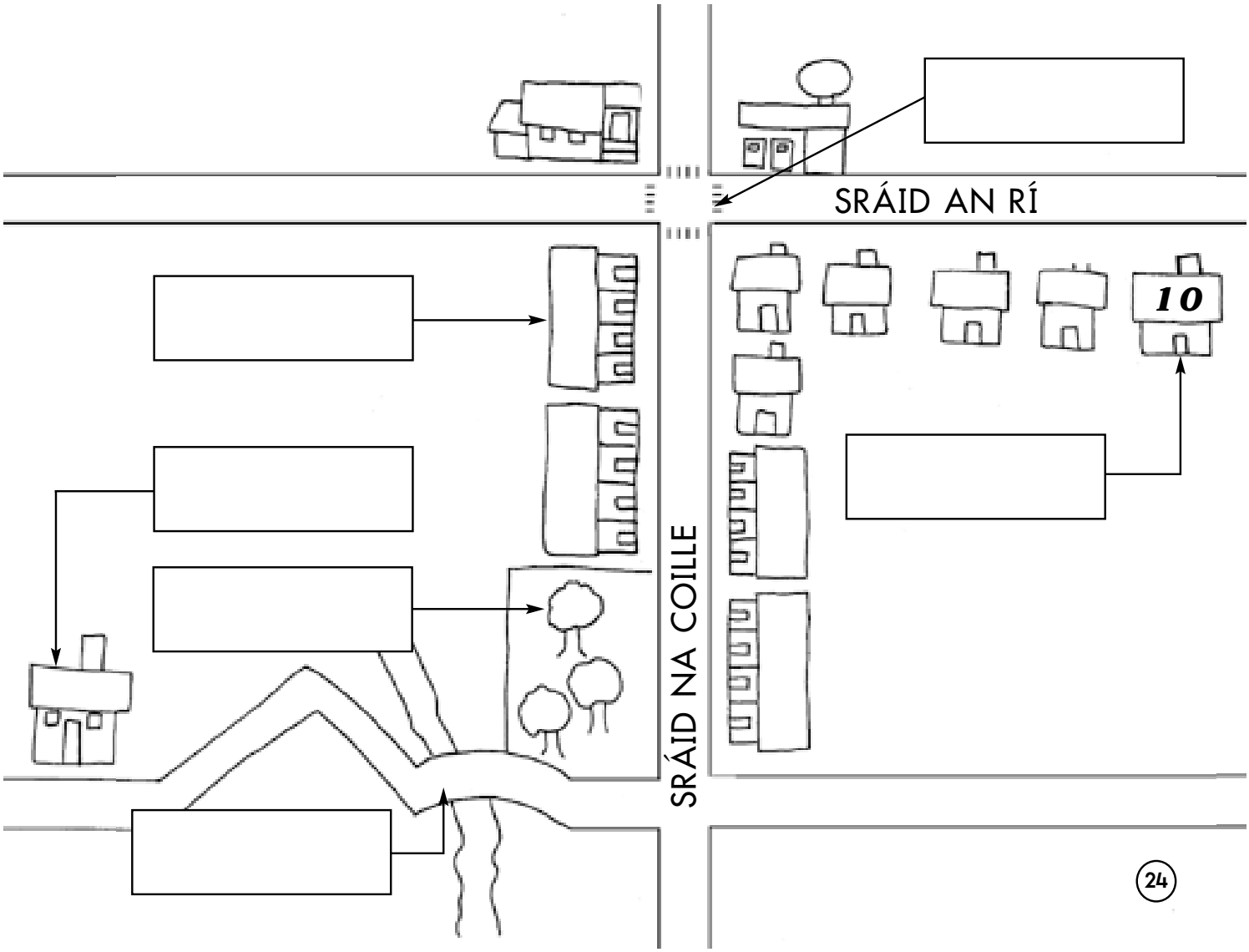
Turas Eoin

Ainm _____ Dáta _____

Seo léarscáil Eoin. Tarraing línte le turas Eoin go teach Dhaideo a thaispeáint. Scríobh sna lipéid na háiteanna a bhí ar léarscáil Eoin.

Chuaigh Eoin suas an cnoc, anonn an droichead, thart an coirnéal go Sráid na Coille. Chuaigh sé thart leis an pháirc, thart leis na siopaí agus trasna na sráide ag an trasrian. Chuaigh sé síos Sráid an Rí go hUimhir 10.

14

An Bronntanas
Lá Breithe

Ainm _____ Dáta _____

Cuir isteach an phoncaíocht: . ? “ ”

Chuaigh Róisín agus Ciarán chuig siopa
Cad é atá de dhíth ort anseo arsa Ciarán
Fráma deas do ghrianghraf, arsa Róisín

fráma	ispíní	cárta	scannán
páipéar glas agus ribín mór buí			

Cad é a cheannaigh Róisín don cheamara?

_____

Cad é a cheannaigh Róisín don ghrianghraf?

_____

Cad é a cheannaigh Róisín le scríobh air?

_____

Cad é a cheannaigh Róisín le cur thart ar an bhronntanas?

_____

Cad é a dúirt an fear nuair a ghlac sé an grianghraf?

_____

14 Cluiche Liathróide

Ainm _____ Dáta _____

arda	miotóga	ghairdín	cluichí	gasta	ísle	imirt

Bhain Bean Uí Néill na _____ di.

Chuaigh sí amach ar an gheata agus thosaigh sí ag _____.

Léim sí do na liathróidí _____ .

Chrom sí do na liathróidí _____ .

Rith sí i ndiaidh na liathróidí _____ .

"Ní bhíonn an liathróid ag dul isteach sa _____ anois," ar sise. "Is breá liom _____ liathróide a imirt!"

Cuir na focail seo san uimhir iolra agus scríobh an ceann ceart i ngach abairt:

liathróid	caipín	bríste	cluiche

Tá _____ gairide ag Bean Uí Néill.

Tá _____ ag na páistí.

Ritheann Bean Uí Néill agus stopann sí na _____ .

"Is breá liom _____ liathróide a imirt!"

14 An Teach Beag Donn

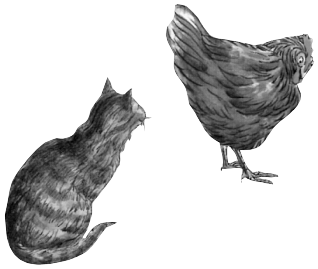

Ainm _____ Dáta _____

Scríobh isteach na litreacha atá ar iarraidh.

Bhí bean bheag ina cónaí i dteach beag donn lena __at agus lena __earc.

Maidin amháin, d'éirigh __í agus d'amharc __í sa chófra. Bhí sé folamh.
Chuaigh sí ar ais isteach sa __eaba.
Bhí ___rua ag an___ each beag donn don bhean bheag.
"___ogar, ___ogar," ar seisean leis an tine.
"___e, ___e," ar seisean leis an chiteal.
"___ruith, ___ruith," arsa an citeal leis an chlog.
"__ic-__oc, __ic-__oc," arsa an clog leis an chat.
"__í-aú, __í-aú," arsa an cat leis an chearc.
"___oc-___oc, ___oc-___oc," arsa an chearc agus rug sí ubh bheag dhonn.

14 Cé hIad na Carachtair?

Ainm _____ Dáta _____

Tarraing líne ó na carachtair go dtí na leideanna.
Scríobh isteach ainm an charachtair.

An Carachtar		Na Leideanna
	Is é seo _____	
	Is é seo _____	
	Is í seo _____	
	Is é seo _____	
	Is í seo _____	

14

Bia Blasta

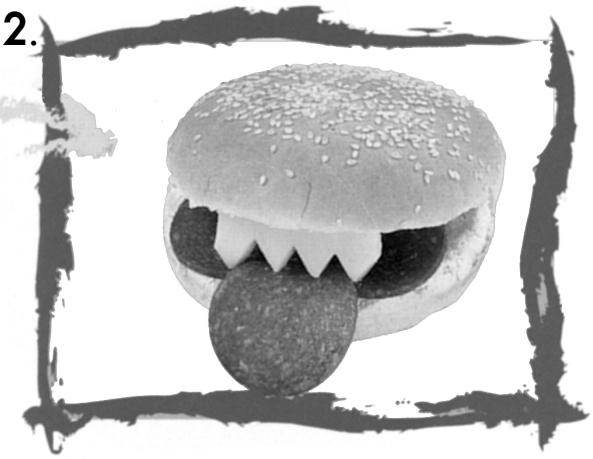
Ainm _____ Dáta _____

Scríobh an dóigh le Ceapaire don Alpaire a dhéanamh.

1.

2.

3.

4.

14

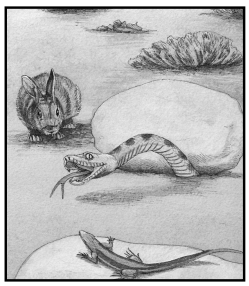
Bronntanas don Nathair

Ainm _____ Dáta _____

Inis scéal *Bronntanas don Nathair*.

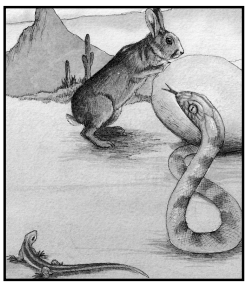
1.

_____

_____

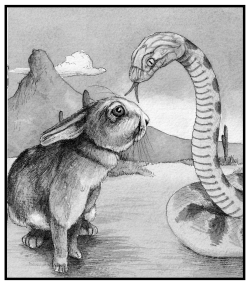
2.

_____

_____

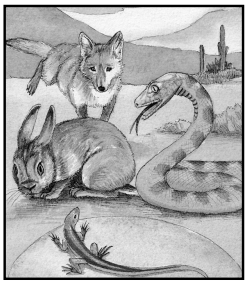
3.

_____

_____

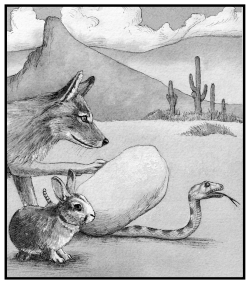
4.

_____

_____

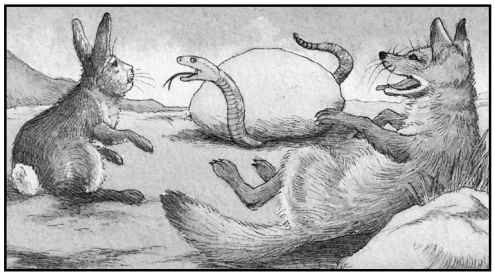
5.

_____

_____

6.

_____

_____

14 Brioscaí Beo

Ainm _____ Dáta _____

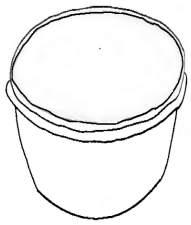
Tá pictiúir agus focail ann do na rudaí a d'úsáid na páistí le brioscaí a dhéanamh. Scríobh na focail sna boscaí thíos agus trasna.

Trasna

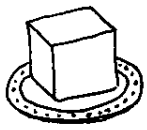

siúcra

babhla

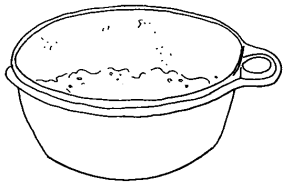

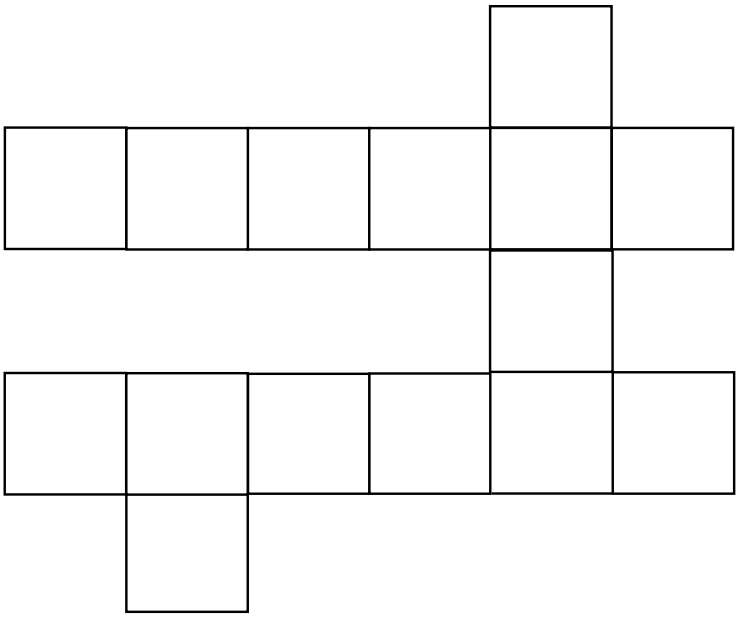
Síos

im

plúr

15 An tArracht

Ainm _____ Dáta _____

✓Ceart nó Mícheart

	Ceart	Mícheart
Rinne Lára Luchóg masc.		
Bhí Lára Luchóg ag súgradh san fhéar.		
Bhí Mamaí Luchóg ag déanamh cístí cáise.		
Arsa Lára Luchóg, “Arracht mór atá ann.”		
Rith Mamaí Luchóg léi.		
Bhí Daidí Luchóg taobh amuigh.		
Chuaigh Daidí Luchóg i bhfolach faoi na braillíní.		
Rinne Lára Luchóg a sáith gáire.		
Chuidigh Lara Luchóg le Daidí Luchóg.		
Shéid an ghaoth Lára Luchóg suas san aer.		
Chuidigh Daidí Luchóg le Lára Luchóg.		

15

Ag Tabhairt Aire do Labhraí

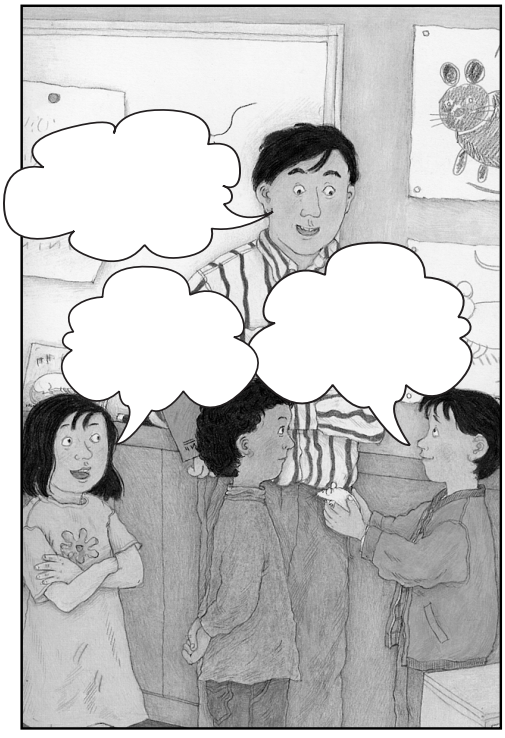
Ainm _____ Dáta _____

Scríobh sna bolgáin chainte cad é atá na carachtair sa scéal a rá.

15 Leaba agus Bricfeasta

Ainm _____ Dáta _____

Cuir (ciorcal) thart ar an fhreagra cheart.

Cad é a bhí scríofa ar an fhógra taobh amuigh den teach?	• Leaba agus Bricfeasta. • Tar isteach.
Cad é a dúirt Luchóg nuair a chonaic sí an fógra?	• Fanfaidh mé anseo. • Níor mhaith liom fanacht anseo.
Cad é a rinne Éan nuair a chonaic sé an fógra?	• Chuaigh sé isteach agus léim sé isteach sa leaba. • Chuaigh sé isteach agus d'ith sé bricfeasta.
Cad é a rinne Cat nuair a chonaic sé an fógra?	• Chuaigh sé isteach sa teach ar shiúl ón ghaoth agus ón fhearthainn. • D'imigh sé leis san fhearthainn.
Cad é a rinne Cat nuair a tháinig sé amach as an teach?	• Chuir sé suas a scáth fearthainne. • Ligh sé a liopaí agus rinne sé gáire.
Dúirt Cat go raibh bricfeasta iontach deas sa leaba aige. Cad chuige?	_____ _____

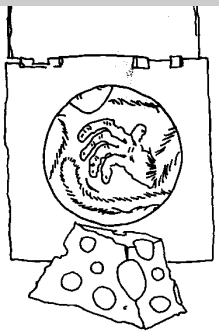
15 Cat sa Chistin

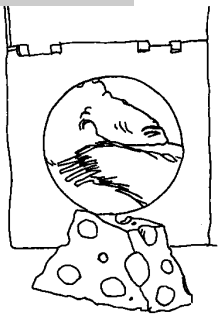
Ainm _____ Dáta _____

Cé sin?

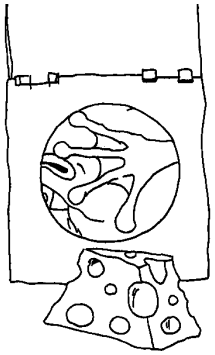
Coinín	Frog	Béar	Moncaí	Luchóg

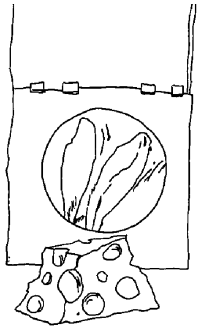
Fuist! Ciúnas!
Cé sin? _____

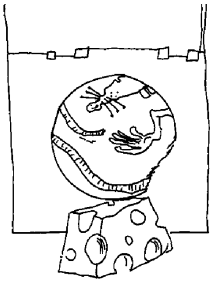
Fuist! Ciúnas!
Cé sin? _____

Fuist! Ciúnas!
Cé sin? _____

Fuist! Ciúnas!
Cé sin? _____

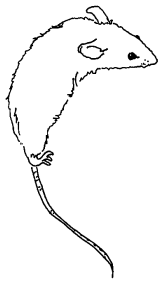
Fuist! Ciúnas!
Cé sin? _____

"Gíííog!" arsa Luchóg
"Rith, rith _____ !

Coimhéad anois, seo
chugainn an _____ !"

15 Luchóga ar Scoil

Ainm _____ Dáta _____

Úsáid an clár agus an leabhar. Scríobh teideal na caibidle agus an leathanach ar a bhfuil an t-eolas seo.

Tugaimid bia dóibh. leathanach
Tugaimid uisce dóibh.

_____ ___

D'fhoghlaim muid gur creimirí iad na luchóga móra, na hamstair agus na muca guine fosta.

_____ ___

Tá dhá pheata ranga againn, Art agus Rua. Is luchóga iad.

_____ ___

Ainm eile ar luchóg mhór is ea 'francach'

_____ ___

Bhí naoi mbabaí ag Rua inniu!

_____ ___

Úsáideann an luchóg mhór a féasóg lena bhealach a aimsiú.

_____ ___

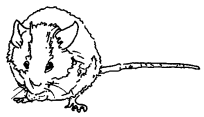
15

Lucaí Luchóg

Ainm _____ Dáta _____

Úsáid na leabhair *Lucaí Luchóg* agus *Luchóga ar Scoil*. Déan cairt le gach rud atá ar eolas agat faoi luchóga a thaispeáint.

Eolas ar Luchóga

